

BESEDILO

BESEDILO je:

- SOVISNO (logično zaporedje stavkov, besed, povedi; jezikovno pravilne povedi)
- SMISELNO (prepoznavna tema, vsebina; mora imeti namen)
- ZAOKROŽENO (ima »rep in glavo«)

DELITEV BESEDIL:

- uradno (vikanje, knjižni pogovorni jezik, zgradba je natančno določena), neuradno (ni določene oblike, tikanje)
- umetnostno (nepreverljivi podatki, poseben jezik, estetska vloga), neumetnostno
- javno (za javnost, neosebno, naslovnik je včasih poimenovan, vendar ne poimensko), zasebno (za manj ljudi, subjektivno, naslovnik je poimenovan)
- objektivno (glagol v trpniku/pasivu), subjektivno (več okrasnih pridevnikov, 1. glagolska oblika, glagol v aktivu)
- enogovorna (ne pričakujejo odziva in niso odziv), dvogovorna (poziv ali odziv na govorno dejanje ali dvogovorna besedila v ožjem smislu)

INTERVJU

ZGRADBA:

NASLOV

UVOD ALI PREDSTAVITVENI DEL

VPRAŠANJE ALI POBUDNA REPLIKA

ODGOVOR ALI ODZIV NA REPLIKO

VPRAŠANJE

ODGOVOR

VPRAŠANJE

ODGOVOR

VPRAŠANJE

ODGOVOR

AVTOR

JAVNI DOPISI (zahvala, opravičilo, vabilo)

ZGRADBA:

SPOROČEVALEC*

NASLOVNIK*

KRAJ, DATUM

NASLOV BESEDILA

BESEDILO**

PODPIS

PRILOGE

* ime, priimek, naslov, poštna številka, kraj (e-naslov, telefon, FAX ...)

V javnih dopisih je obvezno vikanje!!! Če je besedilo namenjeno določeni osebi (ne podjetju, ustanovi, društvu ...) se osebne zaimke (Vam, Vas ...) piše z VELIKO začetnico.

** v jedru:

OPRAVIČILO: opraviči se + razlog + zakaj + kdaj (čas) + zaključek (Hvala za razumevanje!)

VABILO: na kaj + kdaj + kje/kam + lahko dnevni red

PREDSTAVITEV OSEBE

Predstavitve osebe je enogovorno in prikazovalno besedilo.

NAMEN:

- posredovanje podatkov

DELITEV/RAZČLENITEV

- opis (izgled, obleka, starost, način življenja, zunanost, kaj je osebi všeč; pridevniki, veliko podatkov, prevladuje glagol biti, opis je v sedanjiku izjemoma v pretekliku, to je objektivno besedilo)
- oris (enako kot opis, le da je to subjektivno besedilo)
- oznaka (značaj, karakter, uspehi, dosežki; glagoli so v sedanjiku, prevladujejo vrednostne oznake, to je subjektivno besedilo)
- pripoved o življenju osebe (življenjska pot, pomembno zaporedje dogodkov; glagoli so v pretekliku, to je lahko objektivno ali subjektivno besedilo)

ZGRADBA:

NASLOV

UVOD

JEDRO (opis, oris, oznaka, pripoved o življenju osebe)

ZAKLJUČEK

PODPIS

PREDSTAVITEV KRAJA

Predstavitev kraja ni propagandno besedilo!!!

Predstavitev kraja je prikazovalno besedilo in je v sedanjiku (če govorimo o mestu, ki ne obstaja več, pa izjemoma v pretekliku). Načeloma je objektivno, lahko pa ima avtor tudi subjektivno stališče.

DELITEV:

- objektivno
 - uvod (lega, št. prebivalcev, tip naselja/upravni status ...)
 - jedro (preteklost, znamenitosti – naravne, kulturno-zgodovinske; o prebivalcih – gospodarstvo, društva, delo ...; kar kraj ponuja)
 - zaključek (prihodnost kraja, kratek povzetek)
- subjektivno
 - uvod (lega ...)
 - jedro (2-3 stvari o kraju)
 - zaključek
 - pomembna 3-delna zgradba in slog!!!
 - slog: veliko okrasnih pridevnikov, pretiravanje ...

PREDSTAVITEV NAPRAVE

Pomembna je 3-delna zgradba (uvod, jedro, zaključek).

Besedilo mora vsebovati:

- deli naprave (oblika, material, barva, položaj določenih delov, sestavine – posamezni deli)
- delovanje (vloga/namembnost posameznih delov)

Glagoli morajo izražati:

- sestavinskost (npr. sestavljen je, ima ...)
- dejanje (npr. kaže, meri, prižgemo, ugasnemo)
- glagoli so v SEDANJIKU

ZGRADBA:

- uvod (imenujemo napravo, njeno namembnost in v grobem predstavimo njeno obliko)
- jedro (deli naprave in njihova namembnost, delovanje naprave)
- zaključek (kratek povzetek; dobra lastnost, nekaj iz zgodovine naprave ...)

PREDSTAVITEV POSTOPKA

ZGRADBA:

- več faz

Pomembna je RAZPOREDITEV faz.

Glagoli morajo izražati:

- dejanje (npr. dodaj, sestavi ...)
- glagoli so v SEDANJIKU